

Vedlegg 1 Statistikk fra Økokrim

Virksomhetsområde	2014	2015	2016	2017	2018
Advokater m.fl.	10	6	12	10	13
Andre jf. Hv-loven §4	48	44	102	186	138
Banker	3 971	3 390	6 260	5 622	6 884
E-pengeforetak	2	1	-	1	7
Forhandlere av gjenstander	54	95	62	60	x
Forsikringsselskap	51	52	68	77	108
Meglere	38	45	134	423	574
Regnskapsførere	52	46	69	66	61
Revisorer	45	49	50	51	42
Verdipapirforetak mv.	6	10	9	5	4
Virksomhet for betalingsformidling	1 518	976	2 013	2 452	2 932
SUM MT-rapporter	5 795	4 714	8 779	8 953	10 763

Rapportering fra **0,88%** **0,98%** **0,79%** **0,74%** **0,57%**
regnskapsførere i prosent av
total

(Økokrim, 2019. Tallene i prosent er egne beregninger ut fra tallene fra Økokrim)

Vedlegg 2 Intervjuguide

Introduksjon

- Presentasjon av deltakerne i intervjuet.
- Kort om dybdeintervju
 - Vi gjennomfører dybdeintervju for å få mest mulig innsikt i deres oppfatning av regnskapsføreres undersøkelses- rapporterings- og opplysningsplikt.
 - Vi ønsker at du gir praktiske eksempler i intervjuet.
 - Hvis du omtaler andre enn deg selv i intervjuet oppfordrer vi deg til å anonymisere svaret.
- Varigheten på intervjuet har vi estimert til en time.
- Be om tillatelse til å gjøre lydopptak av intervjuet
- Vi forteller om oppgaven og problemstillingen.
 - Teamet er hvitvaskingsloven (2018)
 - Vi har avgrenset vår oppgave til bare hvitvasking, går ikke inn på terrorfinansiering.
 - Forskningsspørsmålet er: ***Hvordan forstås regnskapsføreres undersøkelse-, rapporterings- og opplysningsplikt etter hvitvaskingsloven i teori og praksis?***

Informanten

- Informanten blir bedt om å fortelle om seg selv (utdanning, stilling og annen erfaring).

Den nye hvitvaskingsloven

- Hva er din oppfatning av dagens regelverk når det gjelder regnskapsføreres undersøkelses- rapporterings- og opplysningsplikt?
- Har du snakket med regnskapsførere om den nye hvitvaskingsloven og hvilken oppfatninger har dem eventuelt av loven?

Anvendelsesområde § 4 om regnskapsførere

- Fortell om når regnskapsførere omfattes av loven.
- Hvilken type regnskapsførere omfattes av loven?
 - Er det noen regnskapsførere som ikke omfattes av loven?
- Er det noen reelle endringer fra loven fra 2009 om når regnskapsførere omfattes av loven?
- Hva ligger i vilkåret “i utøvelse av deres yrke”?
 - Kan du gi eksempler på det?

- Kan du forklare hva som menes med “tilbyr personer eller foretak som nevnt i første punktum virksomhetstjenester, er de uansett underlagt loven på dette grunnlaget.”
 - Kan du gi eksempler på når regnskapsførere tilbyr virksomhetstjenester?
 - Kan du knytte dette til § 2 bokstav j?

Hvitvaskingsloven § 25 Undersøkelsesplikt

- Hvilken undersøkelsesplikt har regnskapsførere?
- Kan du gi konkrete eksempler på når en regnskapsfører skal gjøre undersøkelser etter den nye hvitvaskingsloven § 25?
- «Har mistanke om» har blitt byttet ut med «som kan indikere». Kan du beskrive hva dette innebærer?
 - Har du noen tanker om hvorfor lovgiver har gjort denne endringen?
 - Hvilken betydning har denne endringen for regnskapsførers undersøkelsesplikt?
- En annen endring er at “transaksjoner” er byttet ut med “forhold”. Kan du beskrive hva du mener dette innebærer?
 - Hva ligger i begrepet “forhold”?
 - Kan du gi eksempler på “forhold” regnskapsførere kan avdekke?
 - Hvilken betydning har denne endringen for regnskapsførers undersøkelsesplikt?
- I de tilfeller regnskapsførere har indikasjon i henhold til hvl § 25, hva slags undersøkelser kreves det for å bekrefte/avkrefte indikasjon?
- Bruker regnskapsførere digitale systemer/løsninger til å fange opp forhold som omfattes av undersøkelsesplikten?
 - Hvilke systemer brukes og hvordan fungerer de?
 - Har du eksempel på forhold som blir fanget opp av systemet?

Hvitvaskingsloven § 26 Rapporteringsplikten

- Hvilken rapporteringsplikt har regnskapsførere?
- Hvilke reelle endringer er det med hensyn til rapporteringsplikten i den nye hvitvaskingsloven § 26?
- Kan du gi eksempler på hvilken type forhold regnskapsførere skal rapportere til Økokrim?
- Økokrims statistikk MT-rapporter

Virksomhetsområde	2014	2015	2016	2017	2018
Advokater m.fl.	10	6	12	10	13
Andre jf. Hv-loven §4	48	44	102	186	138
Banker	3 971	3 390	6 260	5 622	6 884
E-pengeforetak	2	1	-	1	7
Forhandlere av gjenstander	54	95	62	60	x
Forsikringsselskap	51	52	68	77	108
Meglere	38	45	134	423	574
Regnskapsførere	52	46	69	66	61
Revisorer	45	49	50	51	42
Verdipapirforetak mv.	6	10	9	5	4
Virksomhet for betalingsformidling	1 518	976	2 013	2 452	2 932
SUM MT-rapporter	5 795	4 714	8 779	8 953	10 763

Rapportering fra regnskapsførere i prosent av total

	2014	2015	2016	2017	2018
Rapportering fra regnskapsførere i prosent av total	0,88%	0,98%	0,79%	0,74%	0,57%

(Økokrim, 2019. Tallene i prosent er egne beregninger ut fra tallene fra Økokrim)

- Antall rapporteringer fra regnskapsførere er lav, hva er grunnen til det?

- Hva skal til for at antall rapporteringer øker?
- Vil den nye hvitvaskingsloven føre til endring i antall rapporteringer til Økokrim?

Hvitvaskingsloven § 26 Opplysningsplikten

- Hvilken opplysningsplikt har regnskapsførere?
- Opplysningsplikten er utvidet ved at Økokrim nå kan forespør rapporteringspliktige etter nødvendige opplysninger uten at det er rapportert på forhånd. Hva medfører denne utvidelsen for regnskapsførere?
- Har du eksempler på hvilken type informasjon som blir etterspurt uten at det er rapportert på forhånd?

Avslutning

- Har du noe mer du ønsker å fortelle om temaene vi har vært inne på?
- Har du forslag til aktuelle artikler/litteratur om hvitvaskingsloven?
- Er det noe du lurer på?

Takk for at vi fikk intervju deg.

- *Aktuelle bestemmelser i hvitvaskingsloven*
 - Hvitvaskingsloven § 4 andre ledd bokstav b
 - 2) Loven gjelder også for følgende juridiske og fysiske personer i utøvelsen av deres yrke: b) autoriserte regnskapsførere og autoriserte regnskapsførerselskaper. Tilbyr personer eller foretak som nevnt i første punktum virksomhetstjenester, er de uansett underlagt loven på dette grunnlaget.
- Hvitvaskingsloven § 2 bokstav j
 - tilbyder av virksomhetstjeneste: fysisk og juridisk person som ervervsmessig tilbyr en eller flere av følgende tjenester til tredjeperson:
 1. å opprette selskap eller annen juridisk person
 2. å opptre som styremedlem, daglig leder eller deltaker i et selskap, eller å inneha en lignende funksjon i andre juridiske personer
 3. å stille til rådighet forretningsadresse, administrativ adresse eller postadresse og tilknyttet tjeneste for selskap, annen juridisk person eller juridisk arrangement

4. å forvalte utenlandsk trust eller lignende juridisk arrangement
 5. å opptre som aksjeeier for annen person, med mindre denne er et selskap som har finansielle instrumenter opptatt til notering på et regulert marked i EØS-stat eller er underlagt informasjonsplikt tilsvarende det som gjelder ved notering på et regulert marked i EØS-stat
 6. å sørge for at andre personer opptrer i posisjoner som nevnt i nr. 2, 4 og 5
- Hvitvaskingsloven § 25 Undersøkelsesplikt

(1) Dersom rapporteringspliktige avdekker forhold som kan indikere at midler har tilknytning til hvitvasking eller terrorfinansiering, skal det foretas nærmere undersøkelser.

(2) Nærmere undersøkelser skal alltid gjennomføres dersom det avdekkes forhold som avviker fra den rapporteringspliktiges kjennskap til kunden, kundeforholdets formål og tilsiktede art, eller en transaksjon

 - a) synes å mangle et legitimt formål
 - b) er usedvanlig stor eller kompleks
 - c) er uvanlig ut fra kundens kjente forretningsmessige eller personlige mønster av transaksjoner
 - d) foretas til eller fra person i et land eller område som ikke har tilfredsstillende tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering
 - e) på annen måte har uvanlig karakter
 - Hvitvaskingsloven § 26 første og andre ledd Rapporteringsplikt. Opplysningsplikt.

(1) Dersom det etter nærmere undersøkelser er forhold som gir grunnlag for mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering, skal rapporteringspliktige oversende opplysninger til Økokrim om forholdene. Etter forespørsel fra Økokrim skal rapporteringspliktige oversende andre nødvendige opplysninger, uavhengig av om den rapporteringspliktige av eget tiltak har oversendt opplysninger etter første punktum.

(2) Rapporteringsplikten og opplysningsplikten gjelder også personlig for rapporteringspliktiges styremedlemmer, ledere, ansatte og andre som utfører oppdrag på vegne av foretaket.

Vedlegg 3 Informasjonsskriv

Vil du delta i forskningsprosjektet

«Hvordan forstås regnskapsføreres undersøkelse-, rapporterings- og opplysningsplikt etter hvitvaskingsloven i teori og praksis»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å se på hvilke plikter regnskapsførere har etter hvitvaskingsloven. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med bacheloroppgaven er å belyse undersøkelse-, rapporterings- og opplysningsplikten til regnskapsførere etter hvitvaskingsloven. Problemstillingen vår er: Hvordan forstås regnskapsføreres undersøkelse-, rapporterings- og opplysningsplikt etter hvitvaskingsloven i teori og praksis? For å besvare problemstillingen vår ønsker vi å foreta dybdeintervju av ulike personer som kan uttale seg om temaet.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Høgskulen på Vestlandet campus Bergen er ansvarlig for prosjektet. Det er studentgruppen bestående av Malin Hilde Yri, Solfrid Ynesdal og Vilde Presthaug Vatna som skal skrive denne bacheloroppgaven. Veilederen for denne oppgaven er Carmen Olsen.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Vi har valgt en strategisk utvelgelse av deltakere, der vi har vurdert hvem som har interessant og relevant informasjon om vårt forskningsspørsmål. Deltakerne vil være nøkkelinformanter og sitter på verdifull informasjon for oppgaven. Vi ønsker å intervju ansatte i Økokrim, Finanstilsynet, Regnskap Norge, PwC og hvitvaskingsansvarlig. Vi ser for oss å gjennomføre dybdeintervju av 5 informanter.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du deltar i et dybdeintervju. Det vil ta deg ca. 60 minutter. Vi vil ta notater og lydopptak fra intervjuet og dine svar blir registrert elektronisk. Dybdeintervjuet vil inneholde spørsmål om hvitvaskingsloven. Hovedfokuset i intervjuet blir regnskapsføreres undersøkelse-, rapporterings- og opplysningsplikt.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

Det er prosjektgruppen og veileder som har tilgang til informasjonen fra intervjudeltakerne i arbeidet med denne bacheloroppgaven. Når bacheloroppgaven blir levert til sensur får også sensorer tilgang til informasjonen.

Personopplysningene dine blir oppbevart på en forsvarlig måte slik at ingen uvedkommende får tilgang til dette. I bacheloroppgaven har vi ønske om å henvise med navnet ditt og eventuelt organisasjon når vi gjengir informasjonen du har gitt oss. Dette blir selvfølgelig bare gjort hvis du samtykker til at vi får tillatelse til det.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes juni/juli 2019. Personopplysninger og lydopptak blir slettet etter at endelig sensur på bacheloroppgaven foreligger. Dersom du ikke samtykker til publikasjon vil vi anonymisere deg i oppgaven etter sensur.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og

- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Høgskulen på Vestlandet har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Høgskulen på Vestlandet ved veileder Carmen Olsen e-post (carmen.olsen@hvl.no) eller studentene, Malin Hilde Yri tlf. 91800928, e-post (malin.hilde.yri@hotmail.com), Solfrid Ynnesdal tlf. 95991620, e-post (synnesdal@gmail.com), Vilde Presthaug Vatna tlf: 90258468, e-post (vildevatna@hotmail.com)
- Vårt personvernombud kan nås på e-post (personvernombud@hvl.no)
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på e-post (personverntjenester@nsd.no) eller telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Carmen Olsen
Prosjektansvarlig (Veileder)

Malin Hilde Yri
Student

Solfrid Ynnesdal
Student

Vilde Presthaug Vatna
Student

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «Hvordan forstås regnskapsføreres undersøkelse-, rapporterings- og opplysningsplikt etter hvitvaskingsloven i teori og praksis?», og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i dybdeintervju
- at opplysninger om meg **brukes i oppgaven** slik at jeg kan gjenkjennes ved at det blir henvist til deg når vi gjengir informasjon som du har gitt oss.
- at opplysninger om meg **publiseres** slik at jeg kan gjenkjennes ved at det blir henvist til deg når vi gjengir informasjon som du har gitt oss.

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, i juni/juli 2019 (når endelig sensur på bacheloroppgaven foreligger).

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 4 Modell fra Max Gudmundsen

Gudmundsen har utarbeidet denne modellen med bakgrunn for hvitvaskingsregelverket og forklarte modellen under intervjuet. I etterkant av intervjuet etterspurte vi modellen og fikk tillatelse av Gudmundsen til å benytte den i oppgaven.

